

Πώς θα αναβαθμισθεί η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Του ΒΑΣΙΛΗ ΤΑΣΙΝΟΥ*

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΤΕΡΟΣ κρίκος ολόκληρης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, είναι η Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αν αυτός ο κρίκος - που έχει ραγίσει επικίνδυνα - ισχυροποιηθεί, θα γίνει ένα μεγάλο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Απαιτούνται ριζικές και γενναίες αλλαγές που θα τις τολμήσουν οι άξιοι διαφορετικά η εκπαίδευση θα συνεχίσει να στηρίζεται σε πήλινα πόδια. Σε ό,τι παρακάτω θα εκθέσω, δεν διεκδικώ το αλάθητο. Επιθυμία μου είναι να συμβάλλω στον προβληματισμό και το διάλογο για την αναβάθμιση της Παιδείας, που διεξάγεται από τις στήλες του «Οικονομικού Ταχυδρόμου».

Πρώτα απ' όλα θα ήθελα να πω, ότι τα σχολεία μας θα πρέπει επιτέλους να πάψουν να δουλεύουν πρωί - απόγευμα σαν φάμπρικες. Χρειαζόμαστε σχολικά κτίρια, ώστε να εφαρμοστούν σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα.

ΑΡΧΙΖΟΝΤΑΣ από το Δημοτικό Σχολείο, ευθύς εξαρχής έχω να επισημάνω το εξής: Δεν είναι δυνατόν να έχουμε ένα δάσκαλο για όλες τις δουλειές. Αν ριζώσουμε μια ματιά στις προηγμένες χώρες της Ευρώπης, πουθενά δεν θα δούμε τον «πάνσοφο» δάσκαλο για όλα τα μαθήματα. Ποιος είναι τέλος πάντων ο Έλληνας δάσκαλος που τον θέλουμε Φιλολόγο, Μαθηματικό, Φυσικό, Θεολόγο, Γυμναστή, Τεχνικό και Μουσικό, τέτοιος δάσκαλος δεν υπάρχει, με αποτέλεσμα οι απαιτήσεις μας από τον σημερινό δάσκαλο, να 'ναι παράλογες και δυσανάλογες των δυνατοτήτων του.

Δεν μπορεί να μιλάμε για ενωμένη Ευρώπη και τα Ελληνόπουλα να μην διδάσκονται από την Δ' Δημοτικού μια ξένη γλώσσα. Δεν μπορεί να μιλάμε για διεθνείς επιτυχίες στον αθλητισμό και να μην έχουμε γυμναστές στο Δημοτικό Σχολείο, που θα επιλέγουν τους ταλαντούχους, οι οποίοι αργότερα θα εκπροσωπούν την πατρίδα μας στις μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις, ώστε συγκινήσεις σαν κι αυτές που μας προσέφεραν η Βούλα Πατουλίδου και ο Πύρρος Δήμας να είναι συχνότερες. Για τις χώρες του τώως υπαρκτού σοσιαλισμού ενώ σημείωσαν παταγώδη αποτυχία στην οικονομική τους ανάπτυξη, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τις πολύ μεγάλες επιτυχίες που είχαν στις κορυφαίες αθλητικές διοργανώσεις. Κι αυτό γιατί είχαν πολύ καλή οργάνωση στο σχολικό αθλητισμό.

Οι γυμναστές επίσης είναι αυτοί που θα διδάξουν στα Ελληνόπουλα τους εθνικούς μας χορούς, οι οποίοι θα προβλέπονται από το αναλυτικό πρόγραμμα. Δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για επικείμενο

χάσιμο της εθνικής μας ταυτότητας και να μην κάνουμε τίποτε για να δεθούμε με τις εθνικές μας ρίζες. Ας μην ξεχνάμε, ότι αυτό το δέσιμο είναι που κράτησε το γένος μας ενωμένο και δυνατό στις δύσκολες στιγμές της πολυκύμαντης ιστορίας του. Σήμερα η νεολαία μας αφελληνίζεται χορεύοντας μόνο στο ρυθμό της «ντισκο» και του «σκυλάδικου». Τέτοια πολιτιστική φτώχεια είναι πρωτόγνωρη για την Ελλάδα. Λίγοι ξέρουν τους εθνικούς μας χορούς, και πολλοί απ' αυτούς ντρέπονται να τους χορέψουν. Ιδού το κατάντημα.

Ο δάσκαλος με την ειδικότητα της Μουσικής είναι αυτός που θα ευαισθητοποιήσει τα παιδιά, σε τραγούδια και μουσική ποιότητα βάσει του αναλυτικού προγράμματος, ώστε αργότερα να 'χουν αντισώματα στα μουσικά υποπροϊόντα, που με τόσο αφθονία προβάλλονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Με ευθύνη του Μουσικού δασκάλου θα οργανώνεται σχολική χορωδία για όλες τις γιορτές του σχολείου, ώστε να τονώνεται το εθνικό και θρησκευτικό συναίσθημα.

Ο δάσκαλος με την ειδικότητα του Τεχνικού θα 'ναι αυτός που θα διδάσκει στα παιδιά όλων των τάξεων, τη ζωγραφική και τη χειροτεχνία και με δική του ευθύνη θα οργανώνονται ανάλογες εκθέσεις. Η συνεργασία των δασκάλων αισθητικής αγωγής θα έχει ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται στο σχολείο υψηλής ποιότητας πολιτιστικές εκδηλώσεις, (θεατρικές παραστάσεις, απαγγελίες κ.λπ.) και όχι οι παρωδίες εκδηλώσεων που έχουμε σήμερα στα περισσότερα σχολεία. Εκδηλώσεις που θα ενώνουν το σχολείο με την κοινωνία, ένας δεσμός τόσο απαραίτητος για την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών. Οι αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις να προβλέπονται από το αναλυτικό πρόγραμμα και να μην επαφίονται στην καλή θέληση των δασκάλων.

ΓΙΑ την Ε' και την ΣΤ' τάξη πρέπει να μπουν δύο ακόμη ειδικότητες. Του Φιλολόγου δασκάλου, που θα διδάσκει Ελληνικά, Ιστορία, Θρησκευτικά και Αγωγή του Πολίτη και του Φυσικομαθηματικού, που θα διδάσκει Μαθηματικά, Φυσικά και Γεωγραφία. Με ευθύνη του Φυσικομαθηματικού θα οργανώνεται η αίθουσα πειραμάτων και εποπτικών μέσων διδασκαλίας, ώστε το υλικό αυτό να χρησιμοποιείται και όχι να παραμένει αραχνιασμένο, όπως συμβαίνει σήμερα σε αρκετές περιπτώσεις. Η εκτέλεση συγκεκριμένων πειραμάτων να προβλέπεται πάλι από το αναλυτικό πρόγραμμα.

Οι υπάρχοντες δάσκαλοι να δηλώσουν την ειδικότητα που επιθυμούν και να μετεκπαιδευτούν σε ταχύρρυθμα σεμινάρια. Επειδή υπάρχουν και αρκετά σχολεία μονοθέσια, διθέσια και τριθέσια, πρέπει να γίνει σύμπτυξη σε εξαθέσια και πάνω, με τη

μετακίνηση των μαθητών στο πιο κεντρικό χωριό της περιοχής. Έτσι οι ειδικότητες στο Δημοτικό Σχολείο θα έχουν εφαρμογή σε όλη σχεδόν την Επικράτεια.

Η εφαρμογή των ειδικοτήτων στο Δημοτικό Σχολείο απαιτεί και την αλλαγή των σχολικών βιβλίων. Εξάλλου πολλά απ' αυτά έχουν σοβαρά λάθη και ελλείψεις, για να μην πω είναι εντελώς ακατάλληλα. Απαραίτητη είναι και η χρήση του πολλαπλού βιβλίου.

Η κατάργηση της απόρριψης στο Δημοτικό Σχολείο, που ορθώς έγινε, δεν συνοδεύτηκε και με τα ανάλογα μέτρα, ώστε οι μαθητές που παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες, να παρακολουθούν τα Ελληνικά και τα Μαθηματικά σε παράλληλες τάξεις και μετά το τέλος του ωραρίου να τους παρέχεται ενισχυτική διδασκαλία. Το μέτρο των παράλληλων τάξεων σε ελάχιστα σχολεία έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα να αποφοιτούν μαθητές από το Δημοτικό και να μην ξέρουν ανάγνωση και γραφή.

Η επαναφορά της βαθμολογίας και των διαγωνισμάτων τριμήνου στο Δημοτικό Σχολείο, από τη δική μου εμπειρία, καθώς και πολλών άλλων συναδέλφων, ήταν ιδιαίτερα ευεργετική στην απόδοση των μαθητών. Η κατάργησή της (το Α, Β και Γ ήταν μόνο για το βαθμολόγιο του σχολείου) υπήρξε καταστροφική. Έφερε μια χαλάρωση και ισοπέδωση σ' όλες τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Τελειώνοντας τώρα ο μαθητής του Δημοτικού Σχολείου αποκτά εμπειρία γραπτών εξετάσεων, έτσι ώστε η εφαρμογή του στο Γυμνάσιο να είναι ομαλή.

ΕΧΩ την άποψη, ότι η εισαγωγή των μαθητών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, θα πρέπει να εξακολουθήσει μεν να γίνεται άνευ εξετάσεων, δίχως όμως να είναι μονόδρομος για όλους τους μαθητές. Δεν ξέρω τι νόημα έχει να πηγαίνουν μαθητές στο Γυμνάσιο, που έχουν σοβαρότατα μαθησιακά προβλήματα, εν ονόματι της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης. (Αν και στην πράξη έχει καταργηθεί, γιατί όποιος θέλει πάει στο Γυμνάσιο). Δεν θα έπρεπε για τους μαθητές που δεν μπορούν να συνεχίσουν, να υπάρχουν Κατώτερες Τεχνικές Σχολές (Τεχνικά Γυμνάσια) ούτως ώστε τα χρόνια που κάνουν τουρισμό στο Γυμνάσιο, να μαθαίνουν κάποια τέχνη; Σ' αυτές τις Σχολές αν παράλληλα γίνονται και μερικά γενικά μαθήματα (με λιγότερες απαιτήσεις από το Γυμνάσιο) την εννιάχρονη υποχρεωτική βασική εκπαίδευση ο μαθητής θα την πάρει μ' ένα διαφορετικό τρόπο. Κι αυτό είναι αναγκαίο να γίνει, γιατί οι ηυξημένες ανάγκες της κοινωνίας μας απαιτούν και περισσότερη μόρφωση και ειδίκευση.

Με το να υποχρεώνεται ο μαθητής σε 9χρονη εκπαίδευση, δεν σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει και ελαστικότητα στο Γενικό και Τεχνικό Γυμνάσιο. Αν δεν ανταποκρίνεται στις βασικές του υποχρεώσεις να επαναλαμβάνει την τάξη. Να μπορεί να διακόπτει τη φοίτηση βάσει του Νόμου, (ο οποίος θα λειτουργεί και δεν θα είναι για τα μάτια) μόνον όταν συμπληρώσει εννιά χρόνια στη δημόσια εκπαίδευση, έστω κι αν βρίσκεται στη Β' τάξη του Γενικού ή Τεχνικού Γυμνασίου. Αν όμως απορριχθεί δύο φορές στην ίδια τάξη ή τρεις φορές σε διαφορετικές τάξεις του Γυμνασίου να αποβάλλεται. Να έχει όμως τη δυνατότητα να μετεγγράφεται στο πρώτο έτος του Τεχνικού Γυμνασίου.

Οι απόφοιτοι του Τεχνικού Γυμνασίου, να μπορούν να εγγράφονται στο τρίτο έτος του Γενικού Γυμνασίου, αν το επιθυμούν, μόνον κατόπιν εξετάσεων σε συγκεκριμένη ύλη.

ΚΑΙ φθάνουμε τώρα στο Λύκειο. Εδώ έχω να κάνω μια πρόταση που τη θεωρώ κλειδί για την αναβάθμιση της Παιδείας: Να καθιερωθούν

* Δάσκαλος του 1ου Δημοτικού Σχολείου Παιανίας

>>>

εισαγωγικές γραπτές εξετάσεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο. Για τους υποψήφιους να θγαίνουν τα θέματα από ειδική επιτροπή και τα γραπτά τους, που θα έχουν καλυμμένα τα ονόματα, να στέλνονται για διόρθωση σε ειδικά εξεταστικά κέντρα, ώστε η επιλογή να είναι αδιάβλητη.

Οι μαθητές που δεν θα επιτυχάνουν στο Λύκειο να απορροφούνται, αν το επιθυμούν, από μέσες Τεχνικές Σχολές (Τεχνικά Λύκεια), ώστε στην ηλικία των δεκαοχτώ χρόνων να είναι έτοιμοι για την παραγωγική διαδικασία. Όσοι θα περάσουν τις εξετάσεις θα συνεχίσουν σ' ένα Λύκειο που θα τους παρέχει γενικές γνώσεις και δεν θα έχει τη σημερινή μορφή που είναι μια τυπική διαδικασία, για να τους επιτραπεί η συμμετοχή στις πανελλήνιες εξετάσεις.

Ο μέσος όρος και των τριών τάξεων του Λυκείου, να είναι αυτός που θα καθορίζει την εισαγωγή των υποψηφίων στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ίδρυματα. Για να υπάρχει η αίσθηση του δικαίωματος στους μαθητές, θα πρέπει να τους δίνεται το δικαίωμα να επανεξετάζεται το γραπτό τους από επιτροπή, αν νομίζουν ότι αδικήθηκαν.

Για κείνους που έχουν χαμηλό μέσο όρο στις τρεις τάξεις του Λυκείου, να υπάρχουν Ανώτερες Τεχνικές Σχολές. Παράλληλα θα μπορούσαν να λειτουργήσουν με αυστηρές προδιαγραφές και ιδιωτικά Πανεπιστήμια, ώστε αυτοί οι μαθητές που επιμένουν στην πανεπιστημιακή μόρφωση, αντί να τρέχουν στη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και τα Σκόπια, να βρίσκουν την επιλογή που ποθούν στην ίδια τους την πατρίδα. Και μη μου πείτε ότι έτσι θα παραβιάζονται τα πλάνα του υπουργείου Παιδείας και θα 'χουμε περισσότερους πτυχιούχους, γιατί σήμερα που τους κλείσαμε την πόρτα, συγχρόνως τους ανοίξαμε δέκα παράθυρα.

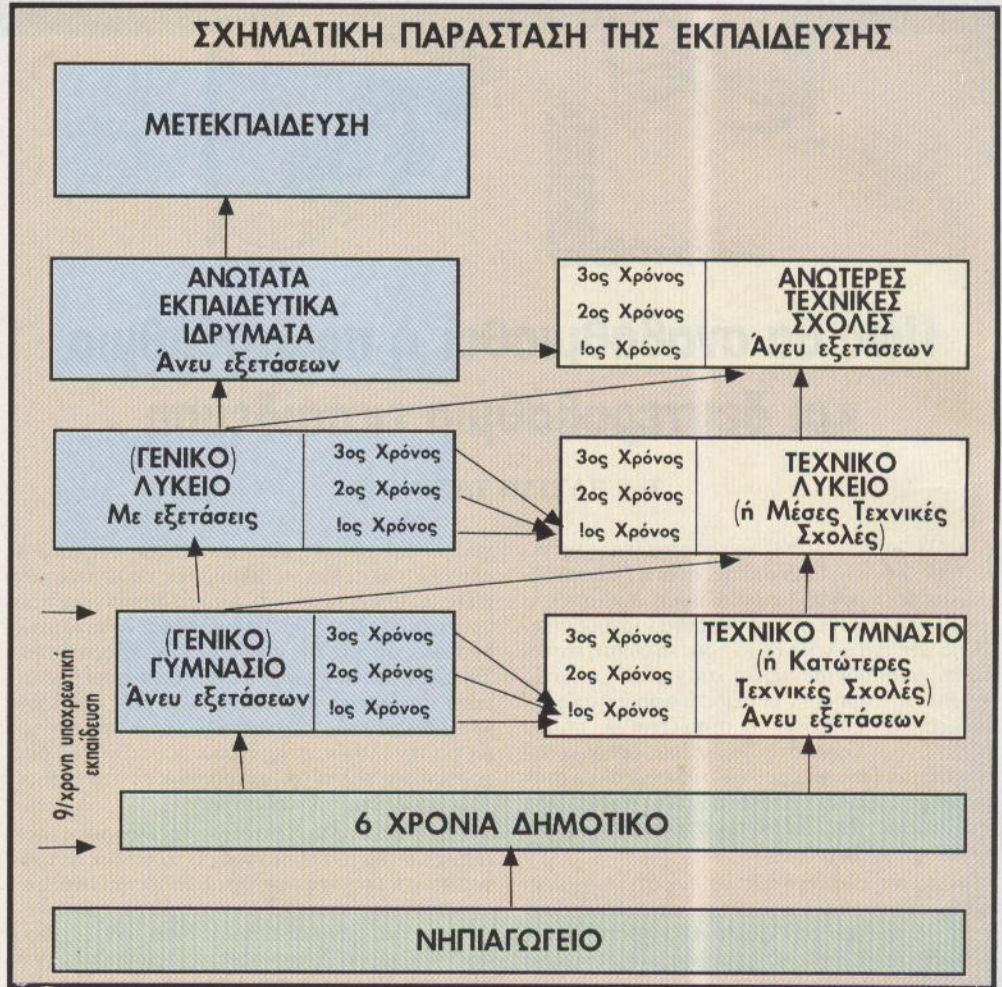
Οι μαθητές που απορρίπτονται στο Λύκειο δύο συνεχόμενες χρονιές ή τρεις συνολικά να αποβάλλονται. Να μετεγγράφονται όμως, αν το επιθυμούν, στο πρώτο έτος του Τεχνικού Λυκείου.

Ο φραγμός των εξετάσεων στο Λύκειο σε συνδυασμό με την κατάργηση των πανελληνίων εξετάσεων, προσφέρουν την καλύτερη δυνατότητα επιλογής για τα φτωχά παιδιά. Έτσι τους δίνονται περισσότερες ευκαιρίες για πανεπιστημιακή μόρφωση. Αν δε η εισοδός τους στα Πανεπιστήμια συνοδεύεται και μ' ένα άτοκο δάνειο (εφόσον πάνε καλά στα μαθήματα του πρώτου έτους) είναι ό,τι το καλύτερο μπορεί να γίνει. Να πώς βοηθούνται τα φτωχά παιδιά και όχι με κηρύγματα περί ίσων ευκαιριών, τα οποία σε τελική ανάλυση στρέφονται εναντίον τους. Με το να τους στέλνουμε σχεδόν όλους για πανελλήνιες εξετάσεις, στήνοντας εκεί τη λαιμητόμο, είναι ανήθικο και καλό είναι κάποτε να σταματήσει, γιατί εκτός των άλλων ζημιώνει και την πατρίδα μας.

ΟΙ Κατώτερες (Τεχνικά Γυμνάσια), Μέσες (Τεχνικά Λύκεια) και Ανώτερες Τεχνικές Σχολές, να έχουν μια συνοχή και ευελιξία, ώστε μαθητές με καλές επιδόσεις στα θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα των Κατωτέρων Τεχνικών Σχολών, αν το επιθυμούν να εγγράφονται στις Μέσες κι από εκεί στις Ανώτερες (βλέπε τη σχηματική παράσταση της εκπαίδευσης στον πίνακα).

Στις τρεις βαθμίδες των Τεχνικών Σχολών να υπάρχουν όλα τα επαγγέλματα, τα οποία φυσικά δεν απαιτούν πανεπιστημιακή μόρφωση. Οι Σχολές αυτές να 'ναι καλά οργανωμένες, συνδεδεμένες με την παραγωγή, δίνοντας στους σπουδαστές όλες εκείνες τις τεχνικές γνώσεις, που είναι απαραίτητες για το επάγγελμα που επέλεξαν. Να μην παρατηρηθεί δηλαδή το φαινόμενο να δίνονται πτυχία και οι απόφοιτοι να μην γνωρίζουν την τέχνη.

Οι μαθητές των Τεχνικών Σχολών που απορρίπτονται δύο συνεχόμενα χρόνια ή τρία συνολικά,

να υποχρεώνονται να αλλάζουν ειδικότητα, γιατί διαφορετικά οι Σχολές αυτές κινδυνεύουν να γίνουν καταφύγιο προβληματικών μαθητών.

Οι δημόσιες Τεχνικές Σχολές με την παράλληλη λειτουργία και των ιδιωτικών Τεχνικών Σχολών, θα καλύψουν τις σημερινές αυξημένες ανάγκες σε ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Γιατί εμείς οι Έλληνες να θεωρούμε επιτυχία και επαγγελματική αποκατάσταση για τα παιδιά μας, μόνο την εισοδός τους στο Πανεπιστήμιο και στη συνέχεια το διορισμό τους στο Δημόσιο;

ΚΑΤΑ τη γνώμη μου το εκπαιδευτικό σύστημα σε Γυμνάσιο και Λύκειο είναι οικοδομημένο στην ουτοπία, ότι δίνουμε ίσες ευκαιρίες για όλα τα παιδιά του λαού να φθάσουν προ των πυλών του Πανεπιστημίου. Για να δούμε όμως αναλυτικά τι γίνεται στην πράξη; Με την ελαστικότητα των γραπτών και προφορικών εξετάσεων στο Γυμνάσιο και το Λύκειο, που χρειάζεται να βάλεις μέσον για να μείνεις στην ίδια τάξη, έχουμε μια πληθώρα υποψηφίων για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ίδρυματα, που οι περισσότεροι από αυτούς θα μείνουν εκτός νυμφώνος. Έχουν φτάσει δηλαδή δεκαοχτώ χρόνων και πολλοί απ' αυτούς δεν ξέρουν ούτε γράμματα, ούτε τέχνη. Ανήμποροι να περάσουν στα Πανεπιστήμια νιώθουν απογοητευμένοι και εύκολα μπορούν να παρασυρθούν στον κόσμο των ψευδαισθήσεων και των ναρκωτικών.

Πολλοί αναζητούν την τέχνη τους σε χώρες με υποβαθμισμένη Παιδεία, για να φέρουν αρκετοί απ' αυτούς πτυχία αμφιβόλου ποιότητας, ξεδεύοντας και το πολύτιμο για τον τόπο μας συνάλλαγμα. Οι πτυχιούχοι αυτοί κατέκλυσαν και τον ευαίσθητο χώρο της Παιδείας και αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό. Μερικοί απ' αυτούς δεν θα είχαν

φθάσει ούτε στο Λύκειο, αν υπήρχε μια ορθή οργάνωση της εκπαίδευσης.

Λίγοι παίρνουν αξιόπιστα πτυχία από προηγμένες χώρες, αλλά μένουν στο εξωτερικό - όχι φυσικά με δική τους ευθύνη - όπου εργάζονται και διαπρέπουν, δυστυχώς, όχι για λογαριασμό της Ελλάδας. Άλλοι πάλι τρώνε τα έτοιμα ή κάνουν κάποια δουλειά ανειδίκευτου εργάτη με κρύα καρδιά, καρδοκόντας πώς θα τρυπώσουν στο Δημόσιο με τη βοήθεια του κομματάρχη, για μια θεσούλα «ό,τι προαιρεσίθε».

Αν όμως οι κανόνες του παιχνιδιού ήταν ξεκαθαρισμένοι με τις εισαγωγικές εξετάσεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο, θα 'χαν βρει κι αυτοί το δρόμο τους από πολύ νωρίς. Από την ηλικία των δεκαπέντε ετών θα μάθαιναν μια τέχνη και στα δεκαοχτώ θα έβγαζαν δικά τους χρήματα. Και μη μου πει κανείς ότι το μέτρο αυτό είναι ελιγίστικο και εμποδίζει τους φτωχούς μαθητές να φθάσουν προ των πυλών του Πανεπιστημίου. Γιατί κατά κανόνα τα παιδιά που δεν θα μπορούν να περάσουν στο Λύκειο, τα ίδια αργότερα είναι που θα αποτυγχάνουν και στις πανελλήνιες εξετάσεις.

ΑΜΟΙ πάλι δεν έχουν ούτε τα κότσια, ούτε την όρεξη για μόρφωση και διαπρέπουν στην οργάνωση καταλήψεων ή μαχαιρώνουν τα λάστιχα των αυτοκινήτων των καθηγητών, για να περάσουν την τάξη. Από τώρα μαθητής της ΣΤ' τάξης του σχολείου μου ανυπομονεί πότε θα πάει κι αυτός στο Γυμνάσιο για να κάνει κατάληψη. Να πώς διαπαιδαγωγούνται οι νέοι μας!

Γιατί παλαιότερα δεν είχαμε καταλήψεις; Δηλαδή οι καταλήψεις είναι ένα φαινόμενο μόνον της αστόχαστης μίμησης και παραμόρφωσης των γεγονότων του Πολυτεχνείου; Μήπως οι καταλήψεις δεν

έχουν σχέση με τους «κουμπούρες» που έχουν συσσωρευτεί σε γυμνάσια και λύκεια, στο όνομα των ίσων ευκαιριών για όλους τους μαθητές; Ατέλειωτες αναλύσεις γράφτηκαν για τις καταλήψεις, ελάχιστα όμως τόνισαν την παράμετρο αυτή. Με τις εισαγωγικές εξετάσεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο θα τους φύγει η «μαγκιά» που τόσο ξεδιάντροπα διδάχτηκαν από το πολιτικό ήθος της σημερινής παραπαίουσας κοινωνίας μας. Δεν θα τους αφήσουμε να πάνε δεκαοχτώ χρόνων και να 'ναι αγράμματοι, θρασεείς και τεμπέληδες, εμποδίζοντας και τους επιμελείς συμμαθητές τους να προοδεύσουν. Δεν θα τους αφήσουμε να γίνουν πρωταθλητές στο «σφηνάκι». (Το σφηνάκι για όσους δεν το ξέρουν είναι ένα ποτηράκι αλκοολούχο ποτό που πίνεται με τη μία «σοπορ» στο οποίο έχουν ιδιαίτερη κλίση τα τελευταία χρόνια αρκετοί μαθητές).

Και κάτι άλλο: Αν έμπαινε ο φραγμός των εξετάσεων για το Λύκειο, σήμερα δεν θα μιλούσαμε για «ωριμότητα» δεκαεξάρηδων και ένα σωρό ανοησίες, με τις οποίες φούσκωσαν τα μυαλά των νεαρών, για να χρησιμοποιηθούν ως όμηροι στο παιχνίδι της εξουσίας. Τι αιχμή για μερικούς πολιτικούς και δημοσιογράφους, που δεν δίστασαν να μεταφέρουν την κομματική τους εμπάθεια σε δεκατριάχρονους μαθητές!!! Γιατί σε άλλες προηγμένες χώρες (με εξαίρεση ίσως τη Γαλλία), δεν παρατηρείται η «ωριμότητα» των δεκαεξάρηδων. Άρα αυτές οι χώρες έχουν οργανωμένη καλύτερα την παιδεία τους, η οποία δεν επιτρέπει την εμφάνιση παρομοίων φαινομένων.

Την τελευταία δεκαετία στη χώρα μας πάρθηκαν μέτρα για την Παιδεία, αλλά αντί για αναβάθμιση είχαμε υποβάθμιση. Παρατηρήθηκε μια χαλάρωση σε διδάσκοντες και διδασκόμενους, που οφείλεται κατά μείζον λόγο στην υποβάθμιση του ρόλου της αξιολόγησης. Επιχειρήθηκε στη συνέχεια να μπει κάποια τάξη στο χώρο της Παιδείας. Το ανακότερα όμως ορθών μέτρων με επιπόλαια και μη ρεαλιστικά, είχαν σαν συνέπεια την έκρηξη των μαθητών, η οποία ενισχυόμενη από τους κομματικούς ανταγωνισμούς βρέθηκε εκτός ελέγχου. Τα περισσότερα σχολεία της Ελλάδας παρέλυσαν. Ακολούθησε άτακτη υποχώρηση του Υπουργείου Παιδείας και αποσύρθηκαν όλα τα μέτρα, μηδὲ εξαιρουμένων και των θητικών.

Με τα μαθητικά συμβούλια οι μαθητές ξεπέρασαν τα όριά τους, ώστε να βάζουν αιτήματα για τα οποία είναι εντελώς αναρμόδιοι και ανώριμοι. Να θεωρούν νόμιμο και αναφαίρετο δικαίωμα το κλείσιμο των σχολείων, αν αυτό ψηφιστεί στη γενική τους συνέλευση. Η ψευδαισθήση που εσωτερικοποιούν για τις «δημοκρατικές τους διαδικασίες», ότι είναι υπεράνω όλων, είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη, γιατί νομιμοποιείται η αναρχία στα μάτια τους. Πιστεύω ότι αυτοί που εμπνεύστηκαν τα μαθητικά συμβούλια, είχαν κατά νου να κάνουν τους μαθητές συνυπεύθυνους και βοηθούς στην υπόθεση της Παιδείας. Έγινε όμως το εντελώς αντίθετο. Υπήρξε αδυναμία οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων των μαθητών, με αποτέλεσμα κάθε τόσο να υψώνονται τα πανώ της κατάληψης, κατόπιν συνεδριάσεων των μαθητικών συμβουλίων. Ας μην ξεχνάμε ότι οι πρώτες καταλήψεις αιφνιδίασαν ακόμη και τα κομματικά λαγωνικά, που αμέσως έσπευσαν με υπερβάλλοντα ζήλο να «προστατεύσουν» τους μαθητές, ώστε οι καταλήψεις να πάρουν τη μορφή επιδημίας. Πολλά σχολεία καταστράφηκαν ή μετατράπηκαν σε χαρτοπαιχτικές λέσχες και μπαράκια. Τα μαθητικά συμβούλια με το εμφανές αίτημα την αναβάθμιση της Παιδείας και αφανές, αλλά πραγματικό, τη λούφα και παραλλαγή, προκήρυσσαν αλληπάλληλες καταλήψεις. Κάτω απ' αυτές τις προϋποθέσεις δεν ξέρω τι νόημα έχει η ύπαρξη τέτοιων μαθητικών συμβουλίων. Άντε τώρα να βάλεις τάξη στα «κεκτημένα δικαιώματα» των μικρών μαθη-

τών, δίχως να δημιουργηθεί νέα έκρηξη στην εκπαίδευση. Να γιατί είναι επιτακτική ανάγκη η ύπαρξη μιας εθνικής πολιτικής για την Παιδεία, από την οποία δεν πρέπει να λείπει κανείς. Αλλιώς δεν βλέπω να συμμαζεύεται η σημερινή μαθητική νεολαία, ώστε να παίξει το δημιουργικό της ρόλο.

Φ ΤΑΝΟΥΜΕ τώρα σ' αυτούς που θα εισάγονται άνευ εξετάσεων στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Θα ξέρουν ότι περνώντας το κατώφλι θα κουραστούν για να αποφοιτήσουν. Θα εκλείψει η κακή νοοτροπία ότι εφόσον μπήκα στο Πανεπιστήμιο, μα σε πέντε, μα σε δέκα χρόνια, θα πάρω πτυχίο. Θα έχουν υπόψη τους, ότι αν δεν εκπληρώσουν τις βασικές υποχρεώσεις από το πρώτο κίολας έτος θα αποβάλλονται. Δεν θα 'χουμε λοιπόν τους αιώνιους φοιτητές με τις αλλεπάλληλες μεταφορές μαθημάτων από το πρώτο έτος στο τελευταίο. Ας μην ξεχνάμε, ότι κατά κανόνα αυτού του είδους οι φοιτητές είναι που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία των Πανεπιστημίων και επιδίδονται σε καταλήψεις, φτάνοντας μερικοί εξ αυτών και στο θρασύτερο αίτημα να μην «αστυνομεύονται» κατά τη διάρκεια των γραπτών εξετάσεων.

«Τα παιδιά που τα θέλουμε όλα», όπως λέει και το αγαπημένο άσμα της νεολαίας.

Ο ΣΟΒΑΡΟΤΕΡΟΣ λόγος που καθιστά σήμερα αναγκαίες τις πανελλήνιες εξετάσεις, είναι η αθρόα συμμετοχή υποψηφίων, που προωθούνται από μια ξεχαρβαλωμένη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και όχι για να επιλεγούν οι καλύτεροι. Χρειάζεται οπωσδήποτε μια αναβάθμιση προφορικής και γραπτής εξέτασης σε Γυμνάσιο και Λύκειο, ώστε να περιοριστεί ο αριθμός των υποψηφίων. Με το υπάρχον σύστημα των πανελλήνιων εξετάσεων μένουν έξω ικανοί μαθητές, είτε γιατί δεν έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα μαθήματα - που φτάνουν τις 150.000 δραχμές μηνιαίως - για να πάρουν τη μονομερή, μα τόσο «απαραίτητη» μόρφωση δέσμης, είτε γιατί αρνούνται να μπουν στη λογική της παπαγαλίας και της αποστήθισης που κατά κύριο λόγο ζητούν οι εξετάσεις αυτές. Έτσι η ανώτατη παιδεία δεν δέχεται το καλύτερο υλικό και η πατρίδα στερείται λαμπρούς επιστήμονες.

Η υπερπροσπάθεια των υποψηφίων να περά-

>>>

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΩΝ

LEGRAND S.A. - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΕΓΚΡΑΝ ΑΕΒΕ

Με την εισαγωγή, κυκλοφορία και διάθεση στην Ελληνική Αγορά από την **"Β.Λ. ΕΛΙΕΖΕΡ - ΑΦΕΣ Σ. ΣΑΜΠΑ ΟΕ"** προϊόντων ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (διακόπτες απλοί και διπλοί και πριζες σούκο) που αποτελούσαν αντικείμενο των προϊόντων μας **LEGRAND - DIPLOMAT LIGHT**, και επιχειρήσεως σε βάρος μας αθέμιτου ανταγωνισμού καταθέσαμε κατ' αυτών αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

Το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε την υπ' αριθμ. 17711/1993 απόφαση με την οποία διετάχθησαν μεταξύ άλλων και τα εξής:

1. Υποχρεώνει προσωρινά την δεύτερη των καθών (**Β.Λ. ΕΛΙΕΖΕΡ - ΑΦΕΣ Σ. ΣΑΜΠΑ ΟΕ**):

α) να παραλείψει την διάθεση των περιγραφόμενων στο αιτιολογικό ηλεκτρολογικών προϊόντων διακοπών απλών και διπλών και πριζών σούκο που αποτελούν πιστή απομίμηση των αντιστοίχων της **LEGRAND**

β) να αποσύρει από το εμπόριο όσα από τα παραπάνω προϊόντα έχει διαθέσει.

2. Διατάσσει την περιγραφή και κατάσχεση των κυκλοφορούντων από την δεύτερα των καθών (**Β.Λ. ΕΛΙΕΖΕΡ - ΑΦΕΣ Σ. ΣΑΜΠΑ ΟΕ**) πιο πάνω προϊόντων.

3. Απειλεί κατά του τρίτου των καθών (**Βίκτωρα ΕΛΙΕΖΕΡ**) προσωπική κράτηση ενός μηνός και χρηματική ποινή 100.000 Δρχ. για κάθε παράβαση της παρούσας απόφασης (εκ μέρους της **Β.Λ. ΕΛΙΕΖΕΡ - ΑΦΕΣ Σ. ΣΑΜΠΑ ΟΕ**).

4. Διατάσσει την δημοσίευση του διατακτικού της παρούσας απόφασης σε μία ημερήσια Εφημερίδα των Αθηνών και σε ένα εβδομαδιαίο περιοδικό με δαπάνες της δεύτερης των καθών (**Β.Λ. ΕΛΙΕΖΕΡ - ΑΦΕΣ Σ. ΣΑΜΠΑ ΟΕ**).

5. Καταδικάζει τη δεύτερα και τον τρίτο των καθών (**Β.Λ. ΕΛΙΕΖΕΡ - ΑΦΕΣ Σ. ΣΑΜΠΑ ΟΕ και Βίκτωρα ΕΛΙΕΖΕΡ**) στα δικαστικά έξοδα των αιτουσών (**LEGRAND S.A. και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΕΓΚΡΑΝ ΑΕΒΕ**) τα οποία ορίζει σε 18.000 Δρχ.

>>>

σουν στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα δημιουργεί και έναν κορεσμό, ο οποίος φαίνεται αργότερα από την κακή απόδοση και διαγωγή μέσα στο Πανεπιστήμιο.

Παλαιότερα πολλοί μαθητές περνούσαν στα Πανεπιστήμια, χωρίς να κάνουν ούτε μια ώρα φροντιστήριο. Σήμερα αμφιβάλλω αν υπάρχει έστω και για δείγμα ένας τέτοιος μαθητής. Αυτό σημαίνει ότι τα σχολεία μας έπαψαν να παράγουν έργο, με φυσικό επακόλουθο το κενό αυτό να προσπαθούν να το καλύψουν τα φροντιστήρια. **Αν κάποιος σήμερα έχουν όφελος από τη διατήρηση των πανελληνίων εξετάσεων και της κατάστασης αυτής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, είναι οι φροντιστές και ουδείς άλλος.** Η κατάργηση λοιπόν των πανελληνίων εξετάσεων εκτός των άλλων θα περιορίσει την πελατεία των φροντιστηρίων, θα αποδραμεύσει ικανότατους εκπαιδευτικούς που θα δουλέψουν στη Δημόσια Εκπαίδευση και όλα τα μαθήματα στο Λύκειο θα πάρουν ίση αξία.

Με το θεσμό των πανελληνίων εξετάσεων αρχίζει ένας αγώνας δρόμου με απρόβλεπτες οικονομικές και ψυχολογικές επιπτώσεις, για τους περισσότερους υποψήφιους και τις οικογένειές τους. Για την τραγωδία των αποτυγχόντων αναφέρθηκε πιο πάνω. Για τους επιτυχόντες το δράμα δεν σταματάει με την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο: από εκεί και πέρα παίζεται η δεύτερη πράξη. Οι έργοι οι

γόνεις απομυζούνται στην κυριολεξία για πολλά χρόνια, μέχρι να πάρουν τα παιδιά τους το πολύπλοκο πτυχίο. Και η τρίτη πράξη του δράματος που θα τη χαρακτηρίζα και την πιο τραγική, είναι η μετά πτυχίον εποχή. Έχουμε ένα συνωστισμό πτυχιούχων ανέργων στην επετηρίδα για μια θέση κάτω από τον ήλιο. Πολλοί από αυτούς παρόλο που είναι άξιοι να προσφέρουν σημαντικό έργο, θα περιμένουν έως και δέκα χρόνια να διοριστούν. Να λοιπόν γιατί επιβάλλεται να αναθεωρήσουμε και το θεσμό της επετηρίδας, με ένα σύστημα που θα επιλέγει τους ικανότερους και θα είναι αδιάβλητο και αντικειμενικό. Θα γίνεται δηλαδή αξιολόγηση από την αρχή κιόλας της σταδιοδρομίας του υπαλλήλου και θα συνεχίζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Έτσι θα αποφευχθεί η ισοπέδωση και θα επιλέγονται οι καλύτεροι που θα στελεχώνουν τις δημόσιες υπηρεσίες.

Εκείνο που με ανησυχεί τόσο στην κατάργηση της επετηρίδας, όσο και στην αξιολόγηση, είναι η αντικειμενικότητα. Θα αξιολογείται πραγματικά ο καλύτερος ή κάποιος κομματικό φωστήρες θα επιλέγουν τους ημέτερους; Δεν το κρύβω ότι οι εμπειρίες μου στη δημόσια εκπαίδευση με κάνουν να 'χω επιφυλάξεις. Αν υπάρχει η αίσθηση του δικαίου στην αξιολόγηση, οι εκπαιδευτικοί θα προσφέρουν πολύ περισσότερα: θα γίνουν πιο υπεύθυνοι και οι πολιτικές απεργίες θα εκλείψουν. Αλήθεια γιατί οι συνδικαλιστές δεν σέβονται την πλειοψηφία των δασκάλων, περίπου 70%, που δεν απεργεί και προκηρύσσουν συνεχώς νέες απεργίες; Αυτή είναι η δημοκρατικότητά τους; Τίποτε δεν μπορούμε να περιμένουμε απ' αυτούς που έχουν εκτροχιαστεί από τις ράγες της Παιδείας.

νται παράλληλα να κάνουν και κάποια άλλη δουλειά για να ζήσουν.

ΠΙΣΤΕΥΩ ότι τα προβλήματα της Παιδείας είναι απλά. Η αναξιοκρατία όμως και η μετατροπή της Παιδείας σε αρρένα κομματικών ανταγωνισμών τα κάνει σύνθετα, δύσκολα και άλυτα.

Σαν απλός δάσκαλος που βιώνω από πρώτο χέρι το κατόντημα της εκπαίδευσης, βλέπω ότι η αναβάθμισή της περνάει μόνο από μια εθνική πολιτική για την Παιδεία που θα βγάλει στην επιφάνεια τους άξιους. Τους άξιους που θα αναλάβουν με συγκεκριμένες και τολμηρές προτάσεις το δύσκολο έργο της ανόρθωσης. Ένα έργο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των καιρών μας. Ένα έργο για την Ελλάδα. «Ομπρός» βοηθάτε να σηκώσουμε τον ήλιο πάνω από την Ελλάδα» σπρώχτε με γόνα και με στήθος να τον βγάλουμε από τη λάσπη», θα μας έλεγε ο Άγγελος Σικελιανός, αν μπορούσε να δει τη σημερινή μας κατάντια.

Και οι δάσκαλοι βεβαιώνουν ότι δεν υστερούν

Κύριε Διευθυντά,

Αισθανόμαστε την ανάγκη να σας συγχαρούμε για τη σοβαρή, επιστημονική και πολύτιμη παρουσία στον τομέα της πληροφόρησης και ενημέρωσης, που προσφέρει το περιοδικό σας.

Με αφορμή το άρθρο σας της 29/9 «Τα τραγικά λάθη που εξεθρέψαν το Μακεδονικό» θέλαμε να συμφωνήσουμε μαζί σας και να σημειώσουμε:

α. Οι Δάσκαλοι - Νηπιαγωγοί Πτυχιούχοι Εξωτερικού ουδεμία σχέση έχουμε με τους δασκάλους εκ Σκοπίων τους οποίους και καταδικάζουμε για την ανθελληνική τους δράση.

β. Τα δύο έτη τα οποία ζήσαμε μακριά από την πατρίδα τόνωσαν μάλλον παρά έβλαψαν το εθνικό μας συναίσθημα.

γ. Η απόφασή μας να σπουδάσουμε στο εξωτερικό ήταν καθόλα σύννομη (Νόμος 1566/85).

δ. Κρίνουμε άσκοπο και κακόβουλο το θόρυβο που δημιουργείται εις βάρος μας για δήθεν ελλιπή, από μέρος μας, γνώση της ελληνικής γλώσσας και ιστορίας, διότι: i) Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ισοτιμίας πτυχίου που υποβλήθηκαμε σε Ελληνικές Παιδαγωγικές Ακαδημίες εξεταστήκαμε επιτυχώς σε Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Α' και Β' έτους, Ιστορία Α' και Β' έτους, Θρησκεία Α' και Β' έτους. ii) Οι καθηγητές, η ύλη και οι συνθήκες των εξετάσεων ήταν οι ίδιες με των εδώ συναδέλφων φοιτητών αφού βέβαια τις περισσότερες φορές συνεξεταζόμασταν.

ε. Πιστεύουμε πως εμείς - στο σύνολό μας καταγόμενοι από τη Β. Ελλάδα και τη Μακεδονία - πρώτοι θα υποστηρίξουμε με θέρμη και πάθος την ελληνικότητα της Μακεδονίας στα ακριτικά χωριά που θα κληθούμε σε λίγο καιρό να ασκήσουμε το λειτούργημά μας.

Με τιμή
**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ -
ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Ν. ΘΕΣ/ΚΗΣ**
Για το Δ.Σ.
Ο Αντιπρόεδρος
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΚΟΥΡΤΗΣ
Καταιμιόη 54
Θεσσαλονίκη 54638
10 Δεκεμβρίου 1992

Η ΠΑΙΔΕΙΑ έχει τεράστια δυναμική. Είναι η καλύτερη επένδυση για την οικονομία και την επιβίωσή μας σαν έθνος. Δεν αρκούν όμως τα μεγάλα λόγια. Αυτά ποτέ δεν έπαψαν να λέγονται. Χρειαζόμαστε έργα. Εδώ πάσχουμε. Ας μην ξεχνάμε ότι η Παιδεία με την ευρύτερη έννοια, όπως έλεγε ο Πλάτων, είναι κι αυτό που βλέπει καθημερινά ο πολίτης στους τοίχους. Τι παραστάσεις είχε ο αρχαίος Έλληνας στην Αγορά των Αθηνών και τι παραστάσεις έχει ο Νεοέλληνας σήμερα; Κάθε λογής εθνότητα έχει καταλάβει τα πεζοδρόμια και πουλά την πραγματεία της, μετατρέποντας ολόκληρη την περιοχή σε παλιατζίδικο. Περιπατάς σήμερα με το παιδί σου σε μια τοιμεντούπολη και έρχεται «γκρο πλαν» με τη χυδαιότητα στα πορνοπερίπτερα. Το μεγαλύτερο όμως κακό το παθαίνουν μέσα στα ίδια μας τα σπίτια. Τα κανάλια της τηλεόρασης ιδιωτικά και κρατικά, συναγωνίζονται στη διαφθορά και την αποβλάκωση μικρών και μεγάλων θεατών. Δεν θα έπρεπε να επέμβει κάποιος εισαγγελέας για όλα αυτά;

Πρέπει επιτέλους να σκύψουμε όλοι στα προβλήματα της Παιδείας, για να σταματήσουμε τον κατήφορο της. Δεν πάει άλλο παρακάτω. Πιο κάτω βρίσκεται η καταστροφή, ο εθνικός αφανισμός. Χρειαζόμαστε αναβάθμιση του εκπαιδευτικού από το Νηπιαγωγείο έως το Πανεπιστήμιο. Δίχως το δάσκαλο τίποτε δεν μπορεί να προχωρήσει. Αυτός είναι που ζυμώνεται καθημερινά με τους μαθητές, αυτός εφαρμόζει τα προγράμματα, αυτός θα εμφυσήσει την αγάπη προς την πατρίδα και τις αξίες της ζωής. Όταν λοιπόν ο δάσκαλος δεν στηρίζεται πνευματικά, ηθικά και υλικά, δεν μπορεί να γίνει ο μοχλός αναβάθμισης της Παιδείας. **Δεν επιτρέπεται οι εκπαιδευτικοί καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους να μην επιμορφώνονται ούτε μια φορά!** Δεν επιτρέπεται το λειτούργημα του εκπαιδευτικού να είναι τόσο χαμηλά στη συνείδηση των πολιτών. Δεν επιτρέπεται οι εκπαιδευτικοί να είναι οικονομικά εξαθλιωμένοι και πολλοί από αυτούς να αναγκάζο-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Επιδοτούμενα σεμινάρια θα διεξαχθούν από το Κέντρο Έρευνας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών από 25/10 - 20/12/93 για άνεργους πτυχιούχους Ανωτάτων Σχολών. Οι τίτλοι των υπό διοργάνωση σεμιναρίων είναι:

- Βελτίωση της αποδοτικότητας με χρήση Η/Υ με έμφαση στις ασφαλιστικές εταιρίες.
- Διοίκηση έργων και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.
- Διαχείριση χαρτοφυλακίου.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής στα γραφεία του Κέντρου (Κεφαλληνίας 46, Αθήνα, δος όροφος, τηλ. 8622432), από 10.00 π.μ. έως 19.30 μ.μ. καθημερινά εκτός Σαββάτου. Η αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται από 2 φωτογραφίες, υπεύθυνη δήλωση και πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας. Όσοι υποψήφιοι έχουν γεννηθεί πριν την 1η Ιανουαρίου 1968 πρέπει να είναι άνεργοι περισσότερο από ένα χρόνο.

Αιτήσεις συμμετοχής θα γίνονται δεκτές μέχρι 18 Οκτωβρίου 1993.

Ο Πρόεδρος
Καθηγητής Ι. Λεβεντάκης
Αντιπρύτανης Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών